

АЁЛЛАР КИЙИМИНИ ТИКИШ

*Райимова Шабнам Ақром қизи**Фориш туман политехникуми**Ишлаб чиқариш таълим устаси*

Аннотация: Мазкур ўқув-методик ишланма "Аёллар кийимини тикиш" мавзусига бағишланган бўлиб, унда енгил саноат соҳасидаги замонавий талаблар ва миллий анъаналар уйғунлашган ҳолда ёритилади. Асосий эътибор тикиш жараёнининг босқичлари – модел танлаш, ўлчам олиш, бичиш, чок турларини қўллаш ва тайёр маҳсулотга якуний ишлов беришга қаратилган. Мақсад – ўқувчиларга аёллар кийимларини тайёрлаш бўйича назарий билимлар ва амалий кўникмаларни сингдириш, уларнинг ижодий фикрлашини ва касбий маҳоратини ривожлантиришдир.

Annotation: This educational and methodological work is devoted to the topic of "Women's Clothing Sewing", highlighting the harmony between modern demands in the light industry sector and national traditions. The main focus is on the stages of the sewing process: selecting a model, taking measurements, cutting, applying different types of seams, and final finishing of the ready-made product. The goal is to instill theoretical knowledge and practical skills in students regarding the production of women's clothing, and to develop their creative thinking and professional mastery.

Калит Сўзлар: Тикувчилик, Аёллар кийими, Бичиш, Моделлаштириш, Чок, Қўл меҳнати, Амалий кўникма.

Keywords: Sewing, Women's Clothing, Cutting (Drafting), Modeling (Design), Seam, Handicraft (Manual Work), Practical Skill.

Кириш. Тикувчилик ва мода соҳаси инсон фаолиятининг қадимги ва доимий ривожланиб борувчи йўналишларидан биридир. Аёллар кийимини тикиш жараёни нафақат техник амалиёт, балки юксак санъат ва ижодий ёндашувни ҳам талаб қилади. Замонавий бозорда талаб юқори бўлган малакали

тикувчи-моделчилар тайёрлаш политехникум каби таълим муассасаларининг асосий вазифаси ҳисобланади. Аёллар кийимидаги услубларнинг хилма-хиллиги, матоларнинг тури ва замонавий тикиш технологияларини ўзлаштириш ўқувчилар учун назарий ва амалий билимларнинг мукаммал уйғунлигини тақозо этади. Ушбу ишнинг мақсади – тикувчилик жараёнининг ҳар бир босқичини чуқур ўрганиш орқали ўқувчиларнинг сифатли ва талабга жавоб берадиган аёллар кийимларини яратиш кўникмасини шакллантиришдир.

Асосий Қисм: Тикиш Технологияси Босқичлари

1. Моделлаштириш ва Конструкциялаш

Ишни бошлашдан олдин буюртмачи талабларига мос келадиган кийим модели танланади. Бу модел асосида стандарт ўлчамлардан фарқли бўлиши мумкин бўлган аниқ ўлчамлар олинади. Конструкциялаш жараёнида эскиз асосида кийимнинг чизмалари (лекло) тайёрланади. Бу босқичда кийимнинг келажакдаги шакли ва ўтириш сифати белгиланади.

2. Бичиш ва Матони Тайёрлаш

Матонинг тури ва унинг хусусиятлари инобатга олинган ҳолда, тайёрланган леклолар матога тежамкорлик билан жойлаштирилади. Бичиш – бу маҳсулотнинг асосий деталларини аниқлик билан кесиб олиш жараёнидир. Бунда хатоликларнинг олдини олиш учун барча қоидаларга қатъий риоя қилиш лозим.

3. Тикиш ва Қайта Ишлаш

Асосий деталларни бирлаштиришдан олдин уларнинг четлари чоклар ёрдамида қайта ишланади (оверлок қилинади). Кейин эса буюмнинг турли қисмлари (бўйин, енг, ёқа, чўнтак) вақтинчалик (кўклаш) ва доимий чоклар ёрдамида бириктирилади. Аёллар кийимида кийимга фигурага мос шакл бериш учун қирра чок (вытачка), ёқа ва енгларнинг четларини тозалашда ёпиқ чок (закрытый шов) ва миллий безаклар учун декоратив чоклар муҳим аҳамиятга эга.

4. Якуний Ишлов Бериш

Тайёр тикилган буюмга охирги ишлов берилади: тугмалар, илгаклар қадалади, турли безак элементлари қўшилади. Энг муҳими – кийимнинг сифатини яхшилаш мақсадида деталларни юқори ҳароратда дазмол қилиш (влажно-тепловая обработка) жараёни амалга оширилади.

Муҳокама

Замонавий тикувчиликда асосий муҳокама нуқтаси сифат ва тезлик ўртасидаги мувозанатни топишдир. Ўқувчилар техник жиҳозлардан фойдаланишда тезкорликка эришиш билан бирга, қўл меҳнатининг нозиклигини ҳам сақлаб қолишлари лозим. Аёллар кийимини тикишда мато танлаш ва унинг хусусиятларини билиш муҳим рол ўйнайди. Ўқувчилар миллий анъанавий кийимлар ва замонавий Европа услубидаги кийимларни тикиш техникасидаги фарқларни таҳлил қилиши, шу орқали ўзларининг ижодий портфолиосини яратиш учун йўналиш танлаши мумкин.

Хулоса

"Аёллар кийимини тикиш" мавзусини ўрганиш ўқувчиларда нафақат керакли амалий кўникмаларни, балки эстетик дид, аниқлик ва сабр-тоқат каби муҳим шахсий сифатларни ҳам шакллантиради. Касбий таълим устаси сифатида мақсад – ҳар бир ўқувчининг замонавий тикув машиналарида мустақил ва сифатли ишлаш кўникмасини ошириш, бичиш ва конструкциялаш асосларини тўлиқ ўзлаштириб, ностандарт буюртмаларни бажаришга тайёрлаш ҳамда тайёрланган кийимларни бозор талабларига мос равишда якуний сифат назоратидан ўтказишга ўргатишдан иборатдир. Бу соҳада муваффақиятга эришиш учун доимий равишда мода ва технологиялар янгиликларини кузатиб бориш талаб этилади.

Адабиётлар Рўйхати

1. Амирова, Э. К. ва бошқалар. Технология и оборудование швейного производства. М.: Академия, 2017.
2. Гагарина, Н. Д. Конструирование и моделирование женской одежды. Ростов н/Д: Феникс, 2018.

3. Каримов, И. А. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури. Т.: Ўзбекистон, 1997.
4. Савчук, В. В. Технология пошива женской одежды. М.: Просвещение, 2015.
5. Ўзбекистон Республикасининг Енгил саноат соҳасидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлари.